

Funded by the European Union's Justice Programme (2014-2020).

The content of this publication represents the views of the author only and is his sole responsibility. The European Commission does not accept any responsibility for use that may be made of the information it contains.

Znaczenie Karty praw podstawowych UE dla prawników karnistów

Studium przypadku – fikcyjny scenariusz

Postępowanie główne toczyło się między oskarżycielem publicznym a Alejandrem Frogiem w związku z postępowaniem wszczętym przeciwko niemu w związku z poważnym oszustwem podatkowym.

Pan Frog został oskarżony o to, że w swoich zeznaniach podatkowych za lata 2009 i 2011 podał nieprawdziwe informacje, które naraziły Skarb Państwa na utratę dochodów w postaci podatku dochodowego i podatku od towarów i usług (VAT).

Był on również ścigany za niezgłoszenie składek pracodawcy za okresy referencyjne od października 2009 r. do października 2011 r., co naraziło instytucje zabezpieczenia społecznego na utratę dochodów.

W odniesieniu do dwóch spornych lat podatkowych administracja podatkowa nałożyła na p. Froga szereg kar administracyjnych, a mianowicie kary dotyczące dochodów z działalności gospodarczej, podatku VAT i składek na ubezpieczenie społeczne.

Od tych kar należne były odsetki, które nie zostały zaskarżone do właściwego sądu administracyjnego.

Uzasadnieniem decyzji o ich wydaniu były te same fakty fałszywych oświadczeń, które podał oskarżyciel publiczny w postępowaniu karnym.

Ponadto administracja podatkowa oparła się również na niektórych oświadczeniach złożonych przez p. Froga w trakcie postępowania administracyjnego.

Oświadczenia te zostały złożone bez pomocy obrońcy, a p. Frog nie został poinformowany o przysługującym mu prawie do korzystania z pomocy obrońcy podczas przesłuchania przez organ.

Oświadczenia złożone przez p. Froga zostały również przywołane przez prokuratora i stanowią część materiału zgromadzonego w toku dochodzenia karnego.

Ponadto należy dodać, że w 2013 r. prawo karne państwa przewidujące kary za oszustwa podatkowe zostało zmienione, zmniejszając sankcje do kary od 3 do 6 lat pozbawienia wolności zamiast kary od 4 do 8 lat, jak przewidywały poprzednie przepisy.

Pomimo nałożenia surowych kar administracyjnych prokurator chce kontynuować proces karny i chciałby wykorzystać zeznania złożone przez p. Froga podczas przesłuchania w postępowaniu administracyjnym.

Pytania

- 1) Co prawnik specjalizujący się w prawie karnym, który zna prawo UE, może argumentować w ujawnionej sprawie karnej?
- 2) Czy prawo UE ma znaczenie dla sprawy?
- 3) Jakie postanowienia Karty UE są istotne w tej sprawie?
- 4) Jakie podstawowe zasady wchodzą w grę w tej sprawie?
- 5) Czy jest jakaś kwestia związana z uczciwym procesem, na którą można się powołać?
- 6) Czy macie Państwo pomysł na jakąś sprawę ETS, która może być uznana za istotną dla rozwiązania tej sprawy?

Materiały dla uczestników

Można rozpocząć dyskusję na temat tego, czy wniesiona skarga powinna zostać oddalona ze względu na to, że w innym postępowaniu skarżący był już karany za te same czyny, co mogłoby być postrzegane jako naruszenie zakazu podwójnego karania („ne bis in idem”), ustanowionego w art. 4 protokołu nr 7 do europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności oraz w art. 50 Karty.

W szczególności należy przeanalizować, czy zasada ne bis in idem, o której mowa w art. 50 Karty, stoi na przeszkodzie wszczęciu postępowania karnego w sprawie oszustwa podatkowego przeciwko oskarżonemu, na którego nałożono już sankcję podatkową za ten sam czyn polegający na złożeniu fałszywych zeznań.

W tym przypadku sankcje podatkowe i postępowanie karne są częściowo związane z naruszeniem obowiązków w zakresie deklarowania podatku VAT.

Art. 325 TFUE zobowiązuje państwa członkowskie do przeciwdziałania nielegalnej działalności naruszającej interesy finansowe Unii Europejskiej za pomocą skutecznych środków odstraszających, wskazując w tym względzie, że w celu ochrony zasobów własnych Unii Europejskiej państwa członkowskie podejmują takie same środki do zwalczania nadużyć finansowych naruszających interesy finansowe Unii, jakie podejmują do zwalczania nadużyć finansowych naruszających ich własne interesy finansowe.

Zasoby własne Unii Europejskiej obejmują VAT, co stanowi bezpośredni związek między poborem dochodów z VAT zgodnie z obowiązującym prawem Unii Europejskiej a dostępnością odpowiednich zasobów z tytułu VAT w budżecie Unii Europejskiej.

Kolejna kwestia dotyczy sztuki. 49 oraz zasady lex mitius. Chodzi tu o kwestię wstecznego stosowania przepisu karnego, gdy jest on korzystniejszy dla oskarżonego.

Inna kwestia wyłaniająca się z tej sprawy związana jest z art. 47 Karty oraz do zasady sprawiedliwego procesu i dostępu do adwokata.